

بنگاه‌های اقتصادی بزرگ و متوسط نیز در بسیاری از موارد به ناچار از پیگیری مطالبات نکول شده خود چشم‌پوشانند.

الزام بنگاه‌های خصوصی به اخذ وکیل در شرایطی است که مطابق با ماده ۳۲ قانون آیین دادرسی دادگاه‌های عمومی و انقلاب در امور مدنی، وزارتخانه‌ها، مؤسسات دولتی و وابسته به دولت، شرکت‌های دولتی، نهادهای انقلاب اسلامی و مؤسسات عمومی غیردولتی، شهرداری‌ها و بانک‌ها می‌توانند علاوه بر استفاده از وکلای دادگستری برای طرح هرگونه دعوا یا دفاع و تعقیب دعوی مربوط از اداره حقوقی خود یا کارمندان رسمی خود استفاده نمایند.

بنابراین نظر به مطالب مذکور، در جهت به رونق و جهش تولید لازم است ماده‌واحد زیر به قانون بهبود مستمر فضای کسب و کار مصوب ۱۳۹۰/۱۲/۳۰ الحاق شود:

تمامی شخصیت‌های حقوقی خصوصی اعم از مؤسسات، شرکت‌ها، بنگاه‌ها و بانک‌های خصوصی می‌توانند علاوه بر وکلای دادگستری یا مرکز وکلا، کارشناسان رسمی و مشاوران خانواده، یک نفر از کارمندان خود را با داشتن شرایط زیر به‌عنوان نماینده حقوقی برای طرح هرگونه دعوی یا دفاع و تعقیب دعوی به دادگاه معرفی نمایند:

۱- داشتن لیسانس یا کارشناسی ارشد حقوق
۲- گذراندن دوره کارآموزی و اخذ پروانه نماینده حقوقی تخصصی
تبصره ۱- طول دوره کارآموزی تخصصی حداکثر ۳ ماه است و مرکز وکلا، کارشناسان رسمی و مشاوران خانواده موظف هستند پس از طی این دوره به شرکت‌کنندگان پروانه نماینده حقوقی تخصصی اعطا نمایند.

تبصره ۲- مرکز وکلا، کارشناسان رسمی و مشاوران خانواده مکلف است ظرف ۱ ماه پس از تصویب این قانون، آیین‌نامه دوره کارآموزی تخصصی را تدوین و ابلاغ نماید.

تبصره ۳- شرکت در دوره کارآموزی تخصصی نیازی به آزمون نداشته و فقط مستلزم رعایت موارد زیر است:

۱- ارائه معرفی‌نامه
۲- عدم سوء پیشینه کیفری
تبصره ۴- صلاحیت افراد دارای پروانه

نماینده حقوقی تخصصی محدود به طرح هرگونه دعوی یا دفاع و تعقیب دعوی مربوط به شخصیت‌های حقوقی است که در استخدام آن هستند.

تبصره ۵- افرادی که جهت طی دوره کارآموزی به مرکز وکلا، کارشناسان رسمی و مشاوران معرفی

می‌شوند، در دوره کارآموزی می‌توانند امور مربوطه را در دادگاه پیگیری کنند و فقط از حضور در جلسه دادرسی منع خواهند شد.

بخش سوم: پیگیری سازمان‌یافته و هوشمند از وقوع جرم

در طول تاریخ بشری، واکنش‌ها نسبت به رفتارهای ضدا اجتماعی، اغلب سرکوبگر و کیفری بوده است. اما مجازات، اغلب موارد نتوانسته است نقش دفاعی خود را به طور مؤثر در مقابله با جرایم ایفا کند، بنابراین دانشمندان به ضرورت استفاده از تدابیر پیشگیرانه در کنار مجازات با هدف جلوگیری از ارتکاب جرم پی برده‌اند. به همین جهت کشورها برنامه مدونی برای پیگیری از وقوع جرم ترتیب داده‌اند.

ماده ۱ قانون پیگیری از وقوع جرم مصوب ۱۳۹۴، پیگیری از وقوع جرم را این‌گونه تعریف می‌کند: «پیگیری از وقوع جرم عبارت است از: پیش‌بینی، شناسایی و ارزیابی خطر وقوع جرم و اتخاذ تدابیر و اقدامات لازم برای از میان بردن یا کاهش آن.»

99 در طول تاریخ بشری، واکنش‌ها نسبت به رفتارهای ضدا اجتماعی، اغلب سرکوبگر و کیفری بوده است. اما مجازات، اغلب موارد نتوانسته است نقش دفاعی خود را به طور مؤثر در مقابله با جرایم ایفا کند، بنابراین دانشمندان به ضرورت استفاده از تدابیر پیشگیرانه در کنار مجازات با هدف جلوگیری از ارتکاب جرم پی برده‌اند. به همین جهت کشورها برنامه مدونی برای پیگیری از وقوع جرم ترتیب داده‌اند. 66

مسئله ناهماهنگی نهادها در امر پیگیری از جرم

در ایران قوانین ناظر به پیگیری از وقوع جرم گسترده‌ی قابل‌توجهی دارند از قانون اساسی و قوانین توسعه تا قوانین عادی مصوب مجلس و آیین‌نامه‌های برخی نهادها را شامل می‌شوند و برای نهادهای گوناگون تکالیف گوناگونی تعیین شده است.

این گستردگی قوانین و نهادها باعث پراکندگی و ابهام در امر پیگیری از وقوع جرم شده است و مسئله ضرورت نگارش قانون جامع پیگیری از وقوع جرم را ایجاب می‌کند تا به وسیله آن نقشه‌ای ترسیم شود که بازیگران اصلی و تعاملات آن‌ها را مشخص نموده و خلأها و موانع عارض بر عملکرد ساختارها را در امر پیگیری از وقوع جرم، روشن کند.

مسئله مطالعات پیگیری از جرم

نپرداختن به سیاست‌پژوهی، انتزاعی و غیرعملیاتی بودن مطالعات و ناهماهنگی میان نهادهای مطالعاتی (مانند معاونت اجتماعی و پیگیری از وقوع جرم قوه قضاییه، مرکز مطالعات راهبردی ناجا و پژوهشگاه قوه قضاییه و غیره) و موازی‌کاری و عدم کارآمدی در تأمین نیازهای مطالعاتی و عملیاتی، در حوزه پیگیری از جرم از اصلی‌ترین مشکلات موجود است.

مسئله هوشمندسازی برای پیگیری از جرم

هوشمندسازی قوه قضاییه و دیگر نهادهای مربوط جهت کشف جرایم و تحلیل و پردازش داده‌ها به‌منظور شناسایی دقیق نقاط کانونی تولید جرم و استفاده در پیگیری از جرایم با ایجاد سامانه‌های هوشمند و فراهم نمودن زیرساخت‌ها. در صورتی‌که این اقدام پایه‌ای به طور مناسب انجام گیرد موجبات تحول در امر پیگیری از وقوع جرم به وجود خواهد آمد.

مسئله پیگیری از مفاسد و جرایم اقتصادی

در سال‌های اخیر قوه قضاییه اقداماتی را در جهت کشف مفاسد و مجازات مفسدین انجام داده است اما این اقدامات کافی نیست و در واقع ما شاهد مبارزه با مفسد بوده‌ایم و نه مبارزه اصولی با فساد؛ بنابراین برای مبارزه صحیح و ریشه‌ای باید رویه‌های فسادزا اصلاح شود مانند